

8 tot 11 december, muziekprogramma in Rabat

door Joost Lijbaart, slagwerker in het Yuri Honing Trio

8 December

"Het is vier uur s'nachts als mijn lieve dochter van anderhalf vrolijk wakker wordt. Ze heeft duidelijk zin in de dag. "Pap eten?" zegt ze terwijl ze me vragend aankijkt.

Een uur later stap ik weer in bed. Ik droom dat ik door een tunnel loop met aan weerskanten gaten met lange buizen eraan. Als je in zo'n buis springt kom je na een duizelingwekkende glijbaan in een ander land terecht. Voor ieder land van de wereld is er een buis. Net als ik in de buis naar Marokko wil springen gaan alledrie mijn wekkers (één leek me niet voldoende) tegelijkertijd af. Het is half zeven.

Vandaag reizen we met nog twintig andere Nederlanders naar Rabat waar een Nederlands-Marokkaans festival is georganiseerd. De drie groepen Yuri Honing trio, Fra Fra Sound en Corry van Binsbergen kwartet zullen er afzonderlijk spelen maar ook met een Marokkaanse muzikant. Daarnaast wordt er nog voorgelezen door een aantal Nederlands-Marokkaanse dichters en schrijvers.

Op het vliegveld ontmoeten we Norbert en Torsten, twee Duitsers die verantwoordelijk zijn voor de organisatie van de concerten in Marokko.

Ze houden erg van schema's. We krijgen allemaal een envelop met een duidelijk dagschema waarop staat welke groep waar en wanneer op welke dag moet zijn. Heel handig, alleen de briefing elke morgen om 9 uur lijkt me wat overbodig.

Het hotel is niet heel sjiek maar heeft wel sfeer en de mensen zijn vriendelijk. Mijn balkon kijkt uit op hoge palmbomen voor een regeringsgebouw waar, zo merk ik later, iedere dag door een mensen massa wordt gedemonstreerd tegen het werkloosheidsprobleem. De temperatuur op mijn kamer is die voor in een bejaardentehuis. Dat is niet vreemd want de centrale verwarming staat heel heet. Ik krijg hem niet uit. De aardige man bij de receptie draagt een bruin geblokt jaren zeventig colbert (het lijkt alsof hij hier ook al vanaf de jaren zeventig zit) maar de knalrode Bart Simpson das die hij erbij aangetrokken heeft verraadt een andere tijd. Hij raadt me aan om de ramen open te zetten.

Na het eten lopen we naar het centre culturel francais waar een literaire avond is georganiseerd. Een aantal Marokkaanse schrijvers en dichters lezen voor uit eigen werk (zie weblog 1, door Bas Pauw)."

9 December

"Altijd neem ik me voor om tijdens een buitenlandse tournee eens goed uit te slapen en altijd word ik toch vroeg wakker. Op tijd zit ik aan de ontbijttafel waar Norbert het dagschema voorleest dat overeenkomt met de stencils die we eerder hadden gekregen.

Het is altijd leuk om ergens te komen waar je al eerder bent geweest. Ik herken dingen maar zie ook meer dan de eerste keer. We lopen naar de markt. In een smalle straat die halverwege overdekt is zoals een Midden-Oosterse Souk lopen we langs kraampjes met horloges, huishoudelijke artikelen, kruiden die als kleurige piramiden uitgesteld staan, dvd's, vlees. Een compleet geslacht lam hangt gevild en van de kop ontdaan bloedend aan een haak. In het overdekte gedeelte waar de straat smaller wordt zijn veel kraampjes met de bekende gele Marokkaanse pantoffels, zilver, muziekinstrumenten en souvenirs. Tussen de theeverkopers en blinde bedelaars zit een jongen met misvormde benen in plastic spalken op de grond naast een krat met levende kameleons. Of ze bedoeld zijn voor de frituur of als huisdier is niet duidelijk. Aan het einde van de markt komen we bij de

zee en vinden zowaar het restaurant waar we twee jaar geleden hebben gegeten toen we hier ook speelden. Alles voelt een stuk vrijer dan in andere Arabische landen waar ik ben geweest. Wijn bij de lunch is geen probleem en de vrouwen op straat lopen er aanmerkelijk moderner bij dan in Amsterdam West waar ik woon.

Ooit tijdens een tournee in Egypte lukte het na een urenlange nachtelijke zoektocht om een café te vinden waar je bier mocht drinken. Na al die moeite voelde ik mij bijna een alcoholist toen de eigenaar trots in een rieten mandje de verschillende bierflesjes presenteerde en er voor het gemak ook meteen de alcohol percentages bij noemde.

s' Middags repeteren we in het theater met Saïd Chraïbi, de Marokkaanse oud-speler waar we morgen mee zullen optreden. Het theater, een verbouwde kerk met grote hoge koepel in het midden van het dak geeft een eigenaardige galme maar het spelen is meteen al erg leuk. Met het Yuri Honing trio hebben we een aantal jaren een band gehad met een Libanese zangeres en twee Irakese musici, de Oriënt Express. Mijn herinneringen aan Arabische muziek komen snel weer boven maar Saïd mengt zijn muziek ook met Noord-Afrikaanse en Turkse invloeden waardoor het niet bekend voelt maar nieuw met andere maatsoorten en voor mijn oren vreemd getimede triolen met een golf erin zoals Brazilianen een bossa nova spelen.

Later op de dag volgt de persconferentie (zie weblog 3, door Femke van Woerden-Tausk). De ambassadeur doet een aankondiging in het Frans. Ik ben ineens heel erg moe en heb erge honger en dorst. Een ober met een grijns die meer een grimas lijkt, loopt trots rond met twee dienbladen alsof het zijn borsten zijn. Hij lijkt een beetje op Dean Martin met zijn ouderwetse brillcreme. Om de twintig seconden loopt hij langs, duwt de dienbladen met hapjes tegen mijn borst en begint steeds meer te grijnzen. Hoewel we nog moeten eten durf ik hem telkens niet te weigeren en eet in korte tijd vijftig snackhapjes.

Na het gezamenlijke diner in een visrestaurant waar geen alcohol wordt geschonken bestormt iedereen de bar van het hotel. De ober wordt met de minuut chagrijniger maar blijft doorschenken. De lobby is een grote hoge ruimte met overal comfortabele rode banken. Iedereen verspreidt zich en begint als oude vrienden met elkaar te praten.

Ik ben nog nooit met zo'n grote groep op tournee geweest, bij elkaar zijn het meer dan dertig mensen.

De harmonie en vriendelijkheid waarmee iedereen met elkaar omgaat zijn ontwapenend. Iedereen groet elkaar en zegt welterusten wanneer hij naar boven gaat.”

10 december

“Na het ontbijt ga ik direct met Tony (contrabassist van ons trio) naar zijn hotelkamer om te repeteren. We oefenen een uur lang de ritmes die Saïd ons gisteren heeft voorgespeeld. Met name zijn ongrijpbare triolentiming.

De soundcheck in het theater voor ons trioconcert gaat snel en ik zie er erg naar uit om vanavond te gaan spelen. We zijn tenslotte al twee dagen hier.

We lunchen weer op dezelfde prachtige plek als gisteren, in een fort op een heuvel met uitzicht op zee en kijken naar de vreemde stroming in de baai. Het water lijkt tegelijk naar het land toe en van het land af te stromen waardoor er vierkante ruiten van golven in het water ontstaan. Met Tony loop ik via de markt terug naar het hotel.

Om vijf uur in de middag beginnen de concerten. Het is leuk om door dit festival ook je Nederlandse collega's eens goed te kunnen horen. We spelen een energieke set en er wordt flink gejoeld tussen de nummers door. Na ons speelt Majid Bekkas, een Marokkaanse gitarist die we twee jaar geleden ook ontmoet hebben. Met name de in schitterende klederdracht uitgedoste zanger / percussionist in zijn groep trekt mijn aandacht. Hij draagt een muts die helemaal met schelpen is bedekt. Een lang blauw gewaad, eveneens rijkelijk voorzien van schelpen en speelt een soort grote metalen castagnetten.

Het is een leuk concert. De muziek lijkt meer Noord-Afrikaans dan Arabisch. Een aantal hippies (later hoor ik dat het rijkelui's zoontjes zijn) met soukapsel die zich tijdens de set van de Marokkaanse zangeres Touria Hadraoui al niet konden inhouden gaan volledig los. Wilt staan ze te springen voor het podium terwijl de zaalwachten er wat bezorgd omheen drementelen.

Als we later weer bij de bar van het hotel zijn kijkt de ober zo mogelijk nog chagrijniger dan gisteren. Om hem niet te veel te pesten gaan we naar de nachtclub om de hoek van het hotel. Het is gezellig maar de plaats is deprimerend. Er klinken harde Michael Jackson hits en een paar jonge meisjes staan wild te dansen. Overal op de wereld zijn dit soort plaatsen hetzelfde. Te groot, het bier te duur, de muziek te hard en de bar te leeg. Arend en ik drinken een fles water leeg en gaan terug naar onze kamers. Torsten en Norbert willen nog naar de Afrikaanse bar aan de andere kant van de stad dus daar moet iedereen met een taxi naar toe maar het lijkt erop dat ze uiteindelijk met zijn tweeën gaan.”

11 December

"We sound checken vandaag al om tien uur in het theater. Het uurtje repeteren gisteren in het hotel lijkt wat vruchten af te werpen en ik voel me al iets vrijer in de stukken van Saïd. Omdat hij alleen Frans spreekt kan ik niet veel tegen hem zeggen, maar hij lijkt het leuk te vinden. Zijn vriendelijke lach en grijze haren in een staartje geven hem een artisticeit die je niet zo veel ziet bij oudere mensen.

In de middag ga ik met Tony naar een ruïne aan de rand van de stad. Het is een prachtige rustige plek. Sommige delen van wat eens een ommuurde stad is geweest staan nog redelijk overeind. Ik hoor alleen het ruisen van de wind door de palmbomen. We klimmen tussen de brokken steen langs sinaasappel- en palmbomen. Bij een vijver die half onder een deel van een nog overeind staand gedeelte van de stad loopt zitten twee mannen. Een derde veegt de boel aan en lijkt de beheerder van de ruïne. Als hij hoort dat we uit Nederland komen zegt hij paling. Ik kijk beter en zie inderdaad twee palingen in het water waar muntjes in liggen. Het lijkt een soort wensput.

Heel veel ooievaars cirkelen hoog in de lucht een tijdje boven ons. Plots vliegen ze allemaal een kant op en verdwijnen glijdend op de stevige wind.

In de lobby van het hotel praat ik met Ton Maas, journalist van de Volkskrant die met ons is mee gereisd. Hij schrijft veel over wereldmuziek en vertelt over een reis naar Tuva in Siberië waar hij is geweest. In gedachten droom ik alweer weg bij een oud idee. Met het trio zouden we ooit de Trans-Siberië express pakken naar Vladivostok en af en toe uitstappen voor een concert om te kijken hoeveel bestaansrecht jazzmuziek heeft wanneer je politiek en geografisch zo ver mogelijk van de oorspronkelijke wortels (Afrika en Amerika) afgaat.

De avond in het theater wordt geopend door Fra Fra Sound. De hippies zijn er ook weer en gaan flink te keer. Tijdens het breekbare soloconcert van Saïd begint het gênant te worden. Mobiele telefoons gaan af, sommige mensen zitten zelfs complete filmpjes op hun telefoon te kijken met geluid en tot overmaat van ramp begint er op het podium een oude gitaarversterker bij wijze van laatste doodsrochel te brommen.

Hoewel bepaalde dingen heel anders gaan dan op de repetitie spelen we een goed concert met Saïd. Repeteren is toch anders dan echt spelen waarin zowel wij als hij iets samen willen neerzetten. Er is echter genoeg respect voor elkaars ideeën en iedereen geeft elkaar de ruimte.

De set van Corry na ons met zangeres Touria is ook leuk. De band klapt een drie tegen twee ritme waar zij haar lijnen doorheen zingt en de gitaar mengt mooi met haar stem.

Ik weet niet precies hoeveel mensen er tijdens de set van Fra Fra Sound op het podium staan maar het zijn er heel veel. Ze spelen samen met een aantal musici uit de band van Majid.

De percussionist uit diens band in zijn prachtige schelpen outfit is er ook weer bij. Tijdens het laatste stuk staan we allemaal op het podium. Tony speelt op de bas van Vincent, ik speel het enige cow bell patroon dat ik ken (dat wat Joseph Bowie altijd speelt in Defunkt als hij niet soleert) en wissel de drums af met Harvey Wright (de drummer van Fra Fra Sound) en Arend Niks. Het lijkt een cliché maar het is echt leuk.

Een mooie afsluiting van deze inspirerende dagen vol vriendelijkheid, muziek en respect voor elkaars anders zijn.”

Joost Lijbaart

FOTO: Yuri Honing Trio, met in het midden Joost Lijbaart, links Yuri Honing, rechts, Tony Overwater